

C-24694

(Pages : 3)

Name.....

Reg. No.....

SECOND SEMESTER B.Com./B.B.A. DEGREE EXAMINATION, MAY 2017

(CUCBCSS-UG)

Common Course—Sanskrit

SKT 2A 09 (02)—PRACHINA VANIJYA AND TRANSLATION

Time : Three Hours

Maximum : 80 Marks

*Answers may be written either in Sanskrit or in English or in Malayalam.
In writing Sanskrit, Devanagari script should be used.*

I. Answer any *ten* in one or two sentences :

- 1 कुतः सर्वाः क्रियाः प्रवर्तन्ते ?
- 2 कः सर्वस्य लोकस्य बहुमतः ?
- 3 कः मूलहरः भवति ?
- 4 कोशगुणाः के भवन्ति ?
- 5 महीपतीनां जीवितं किम् ?
- 6 किं धनं नीचसंज्ञकं भवति ?
- 7 भोगपत्रं नाम किम् ?
- 8 संवित्पत्रं नाम किमुच्यते ?
- 9 ऋणलेख्यं किं भवति ?
- 10 सादिलेख्यं नाम किम् ?
- 11 शासनपत्रस्य स्वरूपं किम् ?
- 12 किमुच्छुल्कं भवति ?

(10 × 1 = 10 marks)

II. A Write short notes on any *three* of the following :

- 13 अर्थस्य दूषणानि कानि ।
- 14 कोशवान् नृपतिः
- 15 जयपत्रं नाम किम् ?
- 16 क्षेमपत्रम् ।
- 17 स्वत्वविनिश्चितभेदान् प्रदर्शयत ।

(3 × 4 = 12 marks)

Turn over

B Translate any *two* :

- 18 दृष्ट्वा तु पाण्डवानकिं व्यूढं दुर्योधनस्तदा ।
आचार्यमुपसङ्गम्य राजा वचनमब्रवीत् ॥
- 19 कः कं शक्तो रक्षितुं मृत्युकाले रज्जुच्छेदे के घटं धारयन्ति ।
एवं लोकस्तुल्यधर्मा वनानां काले-काले छिद्यते रुह्यते च ॥
- 20 नष्टो मोहः स्मृतिर्लब्धा त्वत्प्रसादान्मयाच्युत ।
स्थितोऽस्मि गतसन्देह करिष्ये वचनं तव ॥

(2 × 4 = 8 marks)

III. A Write short essay on any *three* of the following :

- 21 समुद्रस्य पिपासायां कुतो हि जगति जलानि - सप्रसङ्गं विशदयत ।
- 22 शुल्कविषये दोषकारिणे विहिताः दण्डप्रकाराः के ?
- 23 व्यवहारस्थापना ।
- 24 भ्रान्तेः पुरुषधर्मत्वात् लेख्यं निर्णायकं परम् - लेख्यस्य प्राधान्यं प्रदर्शयत ।

(3 × 5 = 15 marks)

B Translate any *three* into *Sanskrit* :

- 25 Rama sits on the chair. Gandharvas reside on the peaks of the Himalaya. In the rainy season there were plenty of water in the lakes. Horses draw the chariots fast.
- 26 The deer eats the grass. Man beats the dog with a stick. The teacher walks out of the classroom. Govinda washes his two hands with water.
- 27 People see with their two eyes. The servant obeys the orders of his master. The beggar walks from house to the house. Householder supports both Sages and beggars.
- 28 Learning doesn't shine without humility. Poets praise Kings in their poems. Sages are pleased with wild fruits. The teacher makes the students to read the lessons loudly.

(3 × 5 = 15 marks)

IV. A Write an essay on any *one* of the following :

- 29 शुल्कदण्डान् उच्छुल्कान् च विशदयत ।
- 30 लेख्यभेदान् विशदयत ।

(1 × 10 = 10 marks)

B Translate any one passage :

- 31 एकस्मिन् दिने राजहंसः स्वस्य पद्मसिंहासने उपविशति स्म । तदा समीपराज्यात् कश्चन शुकः तत्र आगच्छत् । शुकः हंसम् अभ्यवादयत् तदा पद्मपत्रे उपविशत् च । हंसः शुकं प्रत्यभाषयत् - भद्रमुख, वदतु समाचारान् - इति ।
बहुकालात् वैशाल्यां वृष्टिः न प्रवृत्ता । ऋषयः अवदन् यत् ऋष्यशृङ्गस्य आगमनेन एव वृष्टिः भविष्यतीति । राजा ऋष्यशृङ्गं राज्यमानयत् । सः यज्ञमकरोत् । फलतः तत्र वृष्टिः अभवत् च ।
- 32 सगरः अश्वमेधयज्ञमकरोत् । किन्तु इन्द्रः यज्ञाश्वस्य अपहरणमकरोत् । सगरपुत्राः । इन्द्रम् अन्धावन् । इन्द्रः अश्वेन सह एकत्र निलीनो अभवत् । सगरपुत्राः भूमिखननमकुर्वन् । बहुदूरं खनित्वा ते एकत्र आश्रमस्य पार्श्वे अश्वमपश्यन् । तत्र कश्चन मूनिः तपः करोति स्म । ते तस्य ऋषेः तपोभङ्गमकुर्वन् । तपसः जागृतः सः सगरपुत्रान् भस्मसात्कृतवान् । सगरस्य पौत्रः भगीरथः महत्तपः अकरोत् । तस्मिन् प्रीता गङ्गा स्वर्गात् भूमिमागच्छत् । गङ्गाजलस्पर्शेन सगरपुत्राणां मुक्तिरभवत् । भगीरथेन आनीतेति गङ्गा भागीरथीति प्रसिद्धा भवति ।

(1 × 10 = 10 marks)